

Emily Ruskovich

IDAHO

Traducció Àfrica Rubiés Mirabet

Editorial

LES
HORES

IDAHO

Emily Ruskovich
IDAHO

Traducció d'Àfrica Rubiés Mirabet

Editorial **LES**
HORES

Títol original: *Idaho*
Autor: Emily Ruskovich

Primera edició: març 2020

IDAHO
Copyright © 2017, Emily Ruskovich.
All rights reserved

© de la traducció: Àfrica Rubiés Mirabet
© de l'edició: Editorial Les Hores S.L.

www.editorialleshores.com
hola@editorialleshores.com

Correcció: Maite Puig, Manuel Gómez Poyato i David Sempere
Maquetació: Dan Monells
Disseny de col·lecció i coberta: Natural www.designisnatural.com
© de les fotos de la coberta: iStockPhotos

Impressió: Estugraf Impresores S.L. (Madrid)

Dipòsit legal: B 3533-2020
ISBN: 978-84-949049-9-8

Les Hores forma part de l'Associació d'Editorials Independents

Amb el suport del Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Tots els drets reservats.

Queda prohibida la reproducció total o parcial d'aquest llibre mitjançant qualsevol mitjà o procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic, i la distribució d'exemplars mitjançant el lloguer o préstec públics, sense l'autorització escrita dels titulars del copyright.

IDAHO

Per als meus estimats i per al papa

2004

No agafaven mai el camió, tret d'una o dues vegades a l'any, per anar a recollir llenya. Estava aparcat just a dalt del turó de davant de la llenyera, on entomava la pluja dins dels bonys del capó i criava larves de mosquit en l'aigua. Així era quan en Wade estava casat amb la Jenny, i així és ara que està casat amb l'Ann.

De vegades, l'Ann hi puja per seure dins del camió. S'espera fins que en Wade està enfeinat per tal que no s'adoni que és fora. Avui hi ha anat amb l'excusa d'anar a buscar llenya, arrossegant el trineu blau per damunt de l'herba i del fang clapats de neu.

La llenyera no és gaire lluny de la casa, però no es veu perquè és al darrere d'una renglera de pins ponderosa. Té la sensació que està envaint un terreny que no és el seu, com si no tingués permís per veure el que hi ha.

El camió està aparcat en un tros de terra que, cosa estranya, és pla, un replà improbable excavat a la falda de la muntanya. Davant de la llenyera i al voltant del camió hi ha uns quants totxos escampats entre l'herba i la neu. Arrambats contra els arbres hi ha unes bales de filferro de punxes fetes malbé. D'una branca llarga d'alerç en pengen dues cordes gruixudes, que ara es balancegen l'una davant de l'altra però que pel que sembla

havien estat unides per un tauló de fusta, un gronxador per a nens.

És el mes de març, fred i assolellat. L'Ann s'instal·la al seient del conductor i tanca la porta sense fer soroll. Es col·loca el cinturó al voltant del cos i aleshores abaixa la finestreta, de manera que algunes gotetes li esquitxen la falda. Es toca les taques humides amb la punta del dit i s'imagina que es connecten mitjançant una línia i que formen un dibuix a la cuixa. El dibuix li recorda un ratolí o, com a mínim, el dibuix que faria una criatura d'un ratolí, amb una cara triangular i una cua llarga i recargolada. Fa nou anys, quan en Wade encara estava casat amb la Jenny i les seves dues filles encara eren vives, un ratolí s'havia esmunyit pel tub d'escapament del camió fins al compartiment del motor i s'havia fet un niu al col·lector. Pensa que és estrany que en Wade probablement encara se'n recordi, d'aquell ratolí, del so que feia amb les seves corredisses sota el capó, però que hagi oblidat el nom de la seva primera dona. O almenys això és el que sembla en alguns moments. Però el ratolí, aquell ratolí... encara és un record ben viu.

Uns quants anys després que l'Ann i en Wade es casessin, l'Ann va trobar un parell de guants de camussa en una caixa d'eines que hi havia al damunt d'un prestatge d'un armari. Eren molt més agradables que els guants de feina que acostumava a dur en Wade, i semblaven nous de trinca excepte per una certa olor d'alguna cosa socarrimada. Va ser així com va assabentar-se de l'existència d'aquell ratolí. Li va preguntar per què guardava els guants dins l'armari de roba en lloc de fer-los servir. En Wade li va dir que volia conservar-ne l'olor.

I quina olor és aquesta?

L'olor del niu d'un rosegador que va quedar rostit.

L'última olor dels cabells de la seva filla.

Ja feia molt de temps que no deia aquestes coses. Va deixar de parlar dels detalls de la mort de la seva filla quan va veure que l'Ann hi donava tanta importància. Segurament es deu pensar que ella ja no se'n recorda, dels guants, perquè ja fa molts anys d'allò, però sí que se'n recorda. En Wade els guarda a l'arxivador del seu despatx del pis de dalt, juntament amb els seus papers. L'Ann ha obert el calaix només una mica, suficient per poder-los veure.

Probablement, aquell ratolí s'havia passat tot l'hivern dins del camió, en aquell últim any en què en Wade estava casat amb la Jenny, l'últim any en què la May era viva i la June estava sana i estàlvia. L'Ann s'imagina un ratolí anant amunt i avall damunt de la neu entre el camió i el graner, transportant bocins de fenc, o de material aïllant, o bé flocs del farciment dels llits dels gossos; el seu niu es feia cada cop més gros i va tenir una ventrada en arribar la primavera. Segurament alguns dels ratolins van morir poc després de néixer i van ser absorbits pel niu, amb els seus ossets convertits en resquills de palla. I també van venir altres ratolins; si paraves l'orella, els senties movent-se sota el capó. A les nenes els agradava fer-ho.

Bé, almenys això és el que s'imagina l'Ann.

Un dia d'agost, tota la família va pujar al camió. En Wade seia al volant, al lloc on ara seu l'Ann; la Jenny era al seu costat i les seves filles, la June i la May, que tenien nou i sis anys, s'apilotaven al darrere amb una ampolla de llimonada i uns gots de poliestirè, en els quals es van dedicar a gravar dibuixos amb les ungles. Probablement, les nenes volien anar a la caixa del camió, però la seva mare els havia dit que no era segur mentre circulaven per la carretera. Així doncs, estaven assegudes a la cabina una davant de l'altra, amb l'esquena contra les finestretes, entretocant els genolls i, probablement, barallant-se.

Es van oblidar del tot dels ratolins. Al començament, mentre el camió corria lentament pels camins de terra, no se'n van adonar, però un cop van agafar la carretera que passava pel poble, Ponderosa, una olor que era una barreja entre podridura, pèl i pell socarrimats i llavors recremades en un motor reescalfat va pujar a través de la reixeta i va omplir tota la cabina del camió, fins al punt que les nenes no paraven de fer arcades, rient i prement els nassets pigats contra les finestretes.

Van haver de circular amb les finestretes abaixades i suportant la pudor durant tot el trajecte d'una hora per la vall dels nez percé, passant per Athol i Careywood i enfilant-se per la llarga carretera que arribava pràcticament fins al cim del mont Loeil, la muntanya on la fusta de bedoll ja estava tallada i amuntegada, llesta per carregar. La pudor els va quedar impregnada entre els cabells i la roba, així com en els guants d'en Wade. L'Ann s'imagina com eren la June i la May. S'esperen sota el sol mentre la seva mare fa rodolar els rolls de bedoll fins a la caixa del camió i el seu pare en fa piles. Les nenes estan repenjades contra els pneumàtics, fent manotades per treure's els tàvecs del damunt de les cames i abocant la llimonada sobre la pols.

La pudor també hi devia ser durant la tornada. És l'única constant, l'únic element capaç de connectar dues idees dins la ment de l'Ann: el trajecte de pujada a la muntanya i el de baixada. L'Ann ve aquí per tal de poder entendre aquest segon.

Hi havia alguns aspectes que en Wade devia tenir en compte abans d'agafar el control de la situació i anar a buscar ajuda. Coses pràctiques, com ara tancar la porta posterior perquè els rolls no sortissin rodolant. Per força havia de recordar que havia d'aguantar la maneta cap amunt i a continuació empenyer-la cap a dins —hi havia un truc per fer-ho— perquè

la porta quedés tancada. El fet que se'n recordés, que els dits fossin capaços de fer el que se suposava que havien de fer fins i tot enmig d'aquell horror, té a veure amb els motius pels quals l'Ann se l'estima. Algun dia, potser, tot li haurà fugit de la ment excepte el truc de la maneta de la porta, però l'Ann encara se l'estimarà.

Pensa que fàcil que hauria estat perdre's en el camí de tornada, donat que a l'anada s'havien perdut d'una manera tan escandalosa. Com podia ser que aquells encontorns li resultessin familiars? Amb aquelles pistes estretes i cobertes d'herba, amb els senyals clavats als arbres de qualsevol manera; a l'Ann li semblava impossible que en Wade se'ls hagués llegit tan sols una hora abans. Tot semblava impossible: el cel estiuenc, els branquillons que petaven sota els pneumàtics del camió, l'olor de greix i de xuclamel, la respiració de la Jenny que entelava la finestra.

L'Ann s'ha d'imaginar la majoria de coses, tot llevat els fets que en Wade li havia explicat o que ella havia sentit per la televisió. Durant els primers temps va fer tot el possible per tenir tancats la ràdio i el televisor perquè volia tenir tota la informació només a través d'en Wade. Tot el que en Wade li volgués explicar ho guardaria a la memòria, però no volia posar-se a investigar pel seu compte, es va prohibir a si mateixa fer preguntes.

Però tot això ha canviat, ara que en Wade ho està oblidant. Abans que els seus records s'hagin perdut per sempre més, l'Ann vol preguntar-li si ell i la Jenny van parlar. La Jenny mirava per la finestreta del costat o cap endavant? O se'l mirava a ell?

En quin moment en Wade va arrencar el retrovisor?

No, pensa l'Ann, no es tracta ni tan sols del trajecte de tornada. Es tracta del moment en què ell va pujar al camió,

va obrir la porta i hi va entrar. La Jenny era allà amb el got de llimonada a la mà, tremolant —o potser no, potser estava perfectament quieta. O potser el got estava buit, o bé les gotes de llimonada s'abocaven damunt la falda de la Jenny igual que les gotes d'aigua ara ho fan a la cuixa de l'Ann, formant una figura inofensiva, quelcom que podria haver dibuixat la nena que hi havia al seient del darrere.

L'Ann passa la mà per sobre del quadre de comandament i li queda empolsinada amb el pol·len, suau i humit, de l'estiu passat. Aquí hi és tot, disposat per a ella: el retrovisor està muntat i enganxat al seu lloc i també hi ha un atrapa-somnis al seu voltant, amb dues plomes fosforescents que en pengen. L'estoreta s'ha netejat amb detergent i s'ha substituït el seient del darrere de la dreta. El de l'esquerra s'assembla molt al que hi havia abans, tot i que el color blau és una mica més intens i no hi ha els forats dels quals sobresortia l'escuma i on les nenes devien enfonsar els dits.

L'Ann gira la clau per poder tenir el motor engegat mentre és a dins. Fa una inspiració profunda. Nou anys, i l'olor del niu de ratolí se n'ha anat, però de tant en tant, quan canvia de posició mentre està asseguda al seient del conductor i puja la pols de l'entapissat, nota el que podria ser un indicatiu d'aquella vella olor, distant i un pèl dolça, l'olor de cuir i d'herba que crema.

Tot i que, evidentment, l'olor podria ser la dels incendis controlats que cremen allà baix als camps de la vall, lluny d'aquí.

* * *

Fa vuit anys que l'Ann i en Wade estan casats. Ella ara en té trenta-vuit, i en Wade cinquanta.

L'any passat, l'Ann va trobar una caixa a les golfes amb camises velles d'en Wade. Se la va endur al pis de baix i es va agenollar al terra, sota l'escalfor d'un quadrat que creava la llum del sol. Va desplegar les camises una per una i les va examinar. Després, va fer-ne una pila amb les que donaria a alguna ONG i una altra amb les que volia conservar.

En Wade va entrar a l'habitació i la va veure.

—Aquesta et va petita? —li va preguntar. No es va girar perquè estava intentant decidir què feia amb una taca d'oli. Aguantava la camisa per damunt seu perquè la llum del sol la travessés.

En Wade no va respondre. L'Ann va pensar que no l'havia sentit. Va plegar la camisa i va continuar.

Però al cap d'un instant, en Wade li estava agafant el cap amb força, empenyent-lo contra la caixa de roba. Va quedar tan sorpresa que al començament es va posar a riure. Però ell no es va aturar. La vora del cartró de la caixa li rascava el coll i la seva rialla es va convertir en un esbufec per poder respirar i a continuació en un crit. Va clavar les ungles a les cames d'en Wade mentre s'estremia violentament. Li va colpejar les sabates amb els punys i li va clavar els colzes als genolls. En Wade li estava dient alguna cosa amb una veu que ella reconeixia, tot i que no recordava d'on, una veu que ell no havia fet servir mai amb ella.

—No! No! —gairebé un grunyit.

Els gossos. Era la veu que utilitzava per entrenar els gossos.

Aleshores la va deixar anar i va fer un pas enrere. L'Ann va alçar el cap lentament, amb precaució. En Wade va sospirar profundament i aleshores li va tocar l'espatlla com si li demanés perdó, o bé —això se li va acudir fins i tot en aquell moment de xoc— per oferir-li perdó a ella. Al cap d'un mi-

nut, li va preguntar si havia vist les sabates que feia servir per tallar l'herba.

—No —va dir l'Ann mentre clavava els ulls en la caixa de roba.

Es va tornar a agenollar tremolant i allisant-se els cabells carregats d'electricitat estàtica, com si allò pogués comportar alguna diferència. En Wade va trobar les sabates, se les va posar i va sortir a fora. Al cap d'uns minuts, l'Ann va sentir el tractor; en Wade estava traient els angelets de l'herba de pastura.

En el transcurs de l'any anterior a aquest episodi tan estrany amb la caixa de roba, en Wade havia fet algunes coses que havien amoïnats l'Anne. Va telefonar a alguns dels seus clients acusant-los d'haver-li enviat xecs en descobert, fins i tot quan l'Ann li demostrava que s'equivocava mostrant-li els extractes bancaris. Es cordava les botes de manera que el llaç quedava a baix i no a dalt. En una setmana va comprar tres vegades les mateixes alicates. També va llençar el pa que acabava de fer l'Ann, que encara s'enfonsava per la calor del forn quan el toques, a la galleda de brossa orgànica per donar-lo a les gallines, com si l'Ann l'hagués cuit expressament per a elles. En una ocasió, l'última setmana de gener, va tallar un pi blanc preciós i el va arrossegar durant més d'un quilòmetre per la neu acabada de caure. Quan va arribar al pati on hi havia l'Ann, en Wade va assenyalar l'arbre, somrient.

—Creus que és massa alt?

Un arbre de Nadal.

—Però Wade... El Nadal va ser ja fa un mes.

—Què?

—No te'n recordes? —va riure ella, horroritzada—. D'on et penses que ha sortit l'abric que portes ara mateix?

Però el dia que la va encastar contra la caixa de roba es tractava de quelcom molt diferent; era la primera vegada que la seva malaltia es manifestava de manera violenta, amb una violència tan allunyada de l'home que era en realitat que l'Ann no era capaç d'imaginar-se que pogués passar una cosa així, fins i tot en els moments immediatament posteriors al fet.

Però després d'aquella primera vegada, va tornar a passar. Al cap d'uns quants mesos, la va empènyer contra la nevera, amb el pit contra el val d'un restaurant de carretera especialitzat en pastissos que es deia Panhandler Pies. Va intentar defensar-se però, igual que la vegada anterior, això encara li feia més mal. Quan en Wade la va deixar anar, el va empènyer i el va començar a escridassar, però ell es va limitar a romandre a peu dret, amb un aire trist, com si l'Ann l'hagués desil·lusionat.

En una altra ocasió, no gaire temps després, l'Ann va abocar una galleda plena de pinyes damunt la taula de la cuina. Les volia adornar amb mantega de cacauet i escaiola i penjar-les de les branques dels arbres per als pinsans. Però tan bon punt s'havia assegut per començar a treballar, va notar damunt del cap la mà d'en Wade empenyent-la contra les pinyes. Li va quedar un seguit de feridetes a la galta esquerra.

I al cap de poc temps, el vent va obrir la porta d'una de les habitacions que havien estat de les filles. En Wade es va pensar que l'havia obert l'Ann i va començar a prémer-li el front contra la porta després de tancar-la, tot dient-li:

—No, no, no!

Fins que ella, sorpresa i aterrida, va dir:

—D'acord.

L'Ann no entenia què estava passant, però sabia que en Wade tampoc, així que no trobava la manera d'expressar la

seva ràbia, d'impedir que aquests episodis es repetissin. El dolor i l'ensurt van anar disminuint a mesura que es produïen fets similars, i va començar a resignar-se als atacs perquè no sabia què més fer. Es va fixar en les coses que provocaven en Wade i va procurar que no tornessin a passar. Prou pinyes, prou descomptes per al Panhandler Pies, prou caixes de roba vella, res d'entrar a les habitacions de les seves filles. Bastant fàcil. Tot allò es va convertir en una mena de col·lecció privada, una llista que repassava mentalment i que al cap del temps ja no era fruit del dolor sinó de la curiositat, com si hi hagués alguna cosa allà fora, just als límits de la seva vida, esperant que ella la descobrís. De nit, mentre en Wade dormia, l'Ann pensava en tot allò mentre examinava el rostre que estimava: les parpelles pàl·lides i perfilades en una cara colrada pel sol, uns llavis tallats, les galtes sense afaitar. Hi havia en aquell cos una tendresa inherent que feia impossible imaginar-se aquell home fent les coses que certament havia fet. L'Ann li fregava el cabell espès amb els llavis i tancava els ulls.

En Wade s'ha dedicat a ensinistrar gossos des de petit: gossos de rastre, gossos de rescat, gossos pigall i gossos d'assistència per a soldats veterans. Ara cria gossos caçadors d'ossos rentadors, només uns quants cadells cada vegada, i els ensinistra perquè forcin els ossos rentadors a enfilar-se als arbres. Tot i així, no dispara mai als rentadors, perquè no l'interessa matar, sinó l'ensinistrament en si mateix. I ara l'Ann també hi està interessada i observa aquest ensinistrament com si fos un mètode que li expliqués com funciona el seu matrimoni. Quan observa en Wade ensenyant alguna cosa a un gos, empenyent-li el musell amb força contra les plomes i la sang d'una gallina que acaba de matar i a continuació contra el tros de terra acabat d'excavar sota el reixat

del galliner, veu que ho fa amb amor. Amor, decepció i un sentit del deure per ensenyar al gos alguna cosa pel seu propi bé, com si l'única manera perquè el gos es recordi dels errors fos amb una textura, una olor i un sabor. No és exactament un càstig, sinó un recordatori. I potser amb ella succeeix el mateix, com si en Wade actués segons allò que intueix, que entre ell i l'Ann hi ha una barrera lingüística que només es pot trencar amb força, amb un amor brutal i repetint unes quantes paraules dures. «No, dolent, no és teu.» Com a mínim, vol que ella el senti.

Evidentment, de vegades això li trenca el cor, a l'Ann.

Una vegada, va sortir per la tele un anunci de suavitzant per a la roba. Hi sortien una mare i dues filles que despenjaven la roba de l'estenedor després d'una petita tempesta inesperada, pràcticament arrencant les peces de roba de les pines. L'estenedor va reaccionar com una molla, les gotes d'aigua van sortir volant i les van esquitjar a totes. Aquesta escena va fer posar nerviós en Wade. No recordava per què, o de qui era la culpa, però igual que havia passat amb les pinyes damunt la taula, l'Ann va veure-li la mateixa expressió de pànic a la cara. Li va tocar la mà, com si per tranquil·litzar-lo li digués: «T'estic tocant la mà». En Wade li va clavar la mirada, i aleshores l'Ann es va agenollar davant del televisor. Llavors ell li va encastar amb força un costat de la cara contra la pantalla alhora que exclamava, amb la seva veu experimentada:

—No! No!

Així era com ella l'estimava ara.

En notava la mà aspra contra el cap, l'electricitat estàtica en els cabells i els copets que li feia la pantalla a la temple. En aquells moments, sentia que finalment feia alguna cosa per a ell, una cosa important, com si formés part d'una promesa que tot just acabava d'aprendre a complir. Va deixar caure el

cap entre la mà d'en Wade i la pantalla («Ho sento, Wade, ho sento molt») i li va prometre que no tornaria a passar mai més.

* * *

L'Ann ha vist dues imatges de la filla petita d'en Wade, la May. La primera va ser per televisió. La segona, una instantània, la va trobar sota la nevera quan passava l'escombra, fa cinc anys. La va treure del munt de pols i cabells, i a la superfície hi havia una cosa enganxosa que, quan la va rascar, va saltar en forma de pelletes vermelles, com si fos melmelada seca.

En aquesta fotografia la May agafava una nina de drap que era gairebé igual que ella: un serrell ros i llis, els cabells tallats a l'altura de la barbeta i els llavis brillants com un polo de maduixa. Portava la part de dalt d'un biquini i calces amb farbalans, i a la panxolina rodona i blanca s'hi veien marques d'esgarrapades d'un gat. Seia damunt d'una soca alta en una clariana del bosc, amb les cames grassonetes encreuades en una imitació perfecta dels adults i les sandàlies de color rosa al terra, entre la pols.

La May no somreia, tot i que sabia perfectament que li estaven fent una fotografia. En lloc d'això, tancava els ulls d'una manera teatral i agafant la nina descuidadament, però alhora amb força, com si estigués a punt de petonejar-li apassionadament la cara de drap plena de brutícia. El cap estava inclinat cap a un cantó i tenia els llavis entreoberts, mentre que el serrell li queia lleugerament sobre un ull. Estava girada vers la nina en lloc de vers la càmera i, amb un dit, li repas-sava amb cura la boqueta cosida amb fil de color rosa, com si fos la seva amant. Devia tenir uns cinc o sis anys, apassionada i segura de la seva bellesa.

Aquesta és la May que l'Ann s'imagina asseguda al seient del darrere del camió aquell dia d'agost de fa nou anys.

En l'escena que s'imagina l'Ann, la May se sent personalment ofesa pels tàvecs que li piquen els braços. S'ha enfilat al seient del camió, però l'han seguit des de l'exterior. El papa i la mama encara estan carregant fusta. La seva germana més gran és en algun lloc del bosc. La May fa morros, i amb els llavis besa les picadetes que té a la pell blanca, murmurant al mateix temps, com si els petons fossin d'algú altre, algú que la consola, que la toca i ordena a les picades que se'n vagin.

Quan els tàvecs aterren damunt del seu cos, els clava una manotada. Es veu el color viu de les empremtes de la mà damunt la pell. Al començament, intenta caçar-los en el got de poliestirè de la llimonada, però n'hi ha massa. Els insectes aprenen dels seus moviments i intenten enredar-la, aterrant en llocs en què resulta difícil d'arribar, com al darrere del coll, on amb prou feines els nota per damunt del borriçol. El zum-zum al voltant del cap és tan exasperant com les picades. Ambdós bàndols estan en perill: els tàvecs per les manetes despietades de la May, i ella per les seves picades. Cadascuna és una sorprenent punxada de dolor que fa que se li tensi la pell de tot el cos. És com si juguessin a un joc embogidor, ple d'anticipació, de tensió i de desafiaments.

L'Ann veu la May que seu amb una mà alçada i immòbil, esperant que el tàvec hi vagi confiat i així poder-lo matar. Aleshores la imaginació de l'Ann s'atura i s'enfosqueix del tot. És com si els ulls se li haguessin tancat de sobte després d'estar mirant cap al sol i els últims indicis de color quedessin flotant en la foscor sota les parpelles. El zum-zum de les mosques, el soroll d'algú corrent, els poc entusiastes cloqueigs de les gralles avorrides als boscos de la muntanya:

tot això queda reduït a una crepitació com si fos electricitat estàtica, i a la foscor.

Quan la imaginació de l'Ann es torna a obrir com si fos un ull, el que li sobta més és la pau que impregna l'escena. La May seu al seient del darrere amb el cap sobre els genolls, perfectament quieta. Ara que les mans de la nena ja no es mouen, els tàvecs aterren als seus braços. La sang del cap de la May és calenta i enganxosa. El bronzit va disminuint a mesura que els insectes se li posen damunt dels braços gairebé amb tendresa, com uns nens que s'han cansat de barallar-se i tenen ganes de dormir. Alguns encara no saben del cert que el joc s'ha acabat i que les mans de la May, ara tan quietes, no s'estan reservant cap truc infantil, que no es posaran de sobte en tensió i tornaran a la vida. Aquests tàvecs s'envolen bronzint, xoquen contra la finestreta i tornen a aterrar en algun altre punt dels braços. Però finalment també ells es van aquietant, de tal manera que deixen de picar i descansen damunt dels braços immòbils com si estiguessin a casa seva, netejant-se les antenes i permetent que els centenars de facetes dels seus ulls es desenfocin durant uns moments. La densa llum groga que entra per la finestra els travessa els vitralls transparents de les ales i els escalfa en aquests moments en què se senten segurs a tot arreu.

* * *

En una ocasió, fa uns quants anys, l'Ann no va tornar a casa a Ponderosa fins ben tard. Havia estat fent encàrrecs i el cotxe se li va espatllar. Va trucar a en Wade perquè ho sabés i després es va quedar al poble mentre li arreglaven el cotxe.

Aquella nit, de tornada a casa, mentre enfilava la pujada polsegosa, es va fixar en l'aspecte que tenia casa seva en la

distància: estava totalment fosca, excepte la finestra del despatx d'en Wade que donava al cantó esquerre, però curiosament es veien també dos rectangles de llum que irradiaven des de la part de sota de la porta d'entrada. El taller d'en Wade, que era una construcció separada a l'altra punta del jardí, també tenia dos punts de llum que sortien de la porta. Aquesta il·luminació la va omplir de perplexitat. No entenia què podia ser. Fanalets? Però per què? Fins que no va arribar just a la porta de casa no va comprendre que els rectangles de llum eren forats fets a la fusta a través dels quals sortia la llum de l'interior.

No tenia sentit. Espantada, l'Ann va entrar carregada amb les bosses d'anar a comprar. Amb la il·luminació tènue del llum de peu va veure una sèrie de forats fets a les parets de fusta de pi que donaven a l'exterior. Cadascun dels forats era un rectangle, que mesurava prop de trenta centímetres d'alt i quinze d'ample. S'havien tret els llibres d'un dels prestatges per poder fer forats a la paret del darrere. També hi havia un forat just a la paret del taulell de la cuina, de manera que la llum de la lluna il·luminava la fòrmica.

El cor se li va accelerar.

—Wade?

El vent entrava a la casa a través dels forats. Al pany de paret per damunt del llum de peu hi havia cinc o sis papalloses de nit, algunes tan grosses com el palmell, que obrien i tancaven les ales amb taques. Un escarabat enorme s'arrossegava pel terra de fusta, lluent com un ganivet. Damunt de les serradures que hi havia escampades per tot arreu s'hi veien petjades de gat.

Va obrir el llum principal i va veure que el material d'aïllament havia estat arrencat en forma de petits cubs perfectament tallats, que formaven una pila ben arrengrada al costat de

les portes corredisses de vidre. També hi havia més forats a les parets interiors de la casa, entre les habitacions, tot i que alguns no anaven a parar enlloc, sinó que s'endinsaven a la paret. Hi havia un altre forat a la porta de la cambra de bany.

—Wade...

Se li va escanyar la veu. Un gat va miolar.

Es va tombar. Hi havia un gat refregant-se tranquil·lament contra la pota d'una cadira. En veure-la, va alçar el cap i va començar a roncar, obrint i tancant lentament els ulls verds. No l'havia vist mai, però tot i així el va agafar en braços. El seu cos càlid i pesant la va calmar. Mentre l'aguantava, el gat li va refregar la cara amb vigor contra la barbeta.

Es va emportar el moix al pis de dalt i va recórrer ràpidament el passadís passant per davant de les dues habitacions buides que no es feien servir. Hi havia un rectangle perfectament retallat a la part de baix de la porta de cadascuna. Aleshores va obrir la tercera porta i va veure en Wade.

Estava assegut al seu despatx en un tamboret, amb la jaqueta posada i mirant uns rebuts de color groc i blau que hi havia damunt de l'escriptori. El pirogravador també era damunt la taula. El fum de fusta de pi omplia l'aire.

—Ja has arribat —va dir mentre es girava des del tamboret i li agafava la mà.

L'Ann va veure que tenia butllofes entre el polze i l'índex, al punt que devia estar en contacte amb la serra.

—Em sap greu que t'hagis hagut d'esperar al poble tanta estona.

Aleshores la va empènyer amb tendresa perquè s'assegués damunt la seva falda. L'Ann encara duia el gat entre els braços. Quan va veure l'expressió de la cara d'en Wade li van venir ganes de plorar. Ja no tenia aquella expressió de fatiga als ulls i, curiosament, al contrari del que es podria suposar,

semblava més jove; s'assemblava a l'home que havia estat quan es van conèixer... S'assemblava al marit de la Jenny.

En Wade va somriure mentre mirava el gat.

—És un gat perdut —va dir al mateix temps que feia que sí amb el cap—, però no és un gat de carrer. Ha estat miolant just davant la porta del taller mentre jo hi era, així que l'he deixat entrar. Després he pensat que per què no el deixava entrar també a casa.

Es va posar a riure.

Amb el polze, l'Ann va tocar les serradures que hi havia a la màniga d'en Wade, en un gest que li va exigir tota la concentració de què era capaç. També tenia serradures als cabells.

—Què li ha passat, a la casa? —va preguntar amb una veu lenta i prudent. En Wade se la va quedar mirant, confós—. Els forats —va dir ella.

—Són portes —va respondre, com si estigués sorprès perquè l'Ann no ho entenia—. Així pot entrar i sortir quan vol.

—Oh —va ser l'únic que va saber dir l'Ann. El gat va saltar de la seva falda i l'Ann es va posar dreta—. Portes.

Va notar una certa tensió en la veu, i aleshores es va adonar que estava enfadada.

—T'has dedicat a fer portelles de gat, dotzenes de portelles!

Sentia el que ell devia experimentar aquella vegada que li havia estampat la cara contra la pantalla de la tele, un dolor i una frustració profunds i desesperats que existien des de feia molt de temps i que no tenien res a veure amb ell, però dels quals li donava la culpa.

Va pensar que potser estaria bé dir alguna cosa més, però no ho va fer. Es va girar, va recórrer el passadís, va passar de llarg per davant de les dues habitacions tancades i va anar a

baix. En Wade no semblava haver entès que ella estava enfadada, així que no la va seguir. Perfecte. L'Ann va trobar una llanterna. A fora, les estrelles brillaven i el vent que li esbullava els cabells era curiosament càlid. El gos, ensumant-li les butxaques i nerviós perquè passava alguna cosa quan ja era de nit, la va seguir mentre feia la baixada fins al graner més gran dels dos que tenien. Estava buit, tret d'uns quants troncs tallats i d'algunes eines. L'Ann no pensava en cap altra cosa que no fos el que havia de fer. Es va enfilem per l'escaleta fins al pallier, on va trobar algunes peces de contraplacat i làmines de fullola de quan en Wade i la Jenny havien construït la casa. Va deixar caure els trossos de material al terra del graner. Dalt del pallier també hi havia caquetes de ratolí i de colom per tot arreu. El pol·len i la pols se li quedaven enganxats a la cara. Va començar a plorar mentre agafava les fustes i les tirava. Finalment, encara plorant, va baixar l'escaleta, va endollar la serra de trossejar i en poc temps va fer una pila de petits rectangles a partir de la fullola i del contraplacat. Aleshores ho va carregar tot en un carretó.

Va empenyer el carretó pel camí de pujada, enmig de la foscor. Davant seu, a la clariana, la casa, que ara tenia tots els llums oberts, resplendia a través de les finestres i dels forats. Era el tipus de casa que dibuixaria una criatura, amb dotzenes de finestretes diminutes i tortes. Es va quedar sense alè empenyent el carretó, però això no va impedir que continués endavant. La llanterna que tenia a la butxaca, que encara estava encesa, traspassava la llum a través de la jaqueta i l'escampava en direcció al cel.

Es va passar més d'una hora treballant, clavant els rectangles de fullola sobre els forats i tornant a col·locar fragments de material aïllant als buits que quedaven a la part interior, de manera que només se'n veïés la part protectora de paper. No

va arreglar els forats entre les habitacions, sinó només els que anaven a parar a l'exterior. El gat va entrar per un d'aquests forats i en va tornar a sortir, com si estigués fent una demostració del bon funcionament de les portelles.

Quan va a acabar la feina, l'Ann va guardar les eines, va escombrar les serradures del terra, es va dutxar i se'n va anar al llit.

Al cap d'una estona, va sentir que en Wade baixava del segon pis. Els seus passos eren lents, com si s'estigués adonant d'alguna cosa just en aquell moment. Va sentir que s'aturava i s'estava dret durant una bona estona enmig de les escales. Pràcticament podia sentir-ne la punta del dit recorrent cadascuna de les portelles de gat, com si no s'acabés de creure que existien.

L'Ann jeia al llit de cara a la paret. Quan en Wade s'hi va ficar, al seu costat, l'Ann va notar el canvi en el seu cos tan bon punt va entrar en contacte amb el d'ella. Tornava a ser ell mateix.

—No me n'he adonat —va dir.

Ella no es va girar per mirar-lo. Amb prou feines podia suportar la sensació d'alleujament que li recorria el cos, així que la va atrapar dins seu mentre tancava els ulls. Va començar a tremolar tota ella. Tornava a plorar. En Wade la va embolcallar amb el cos.

—Em sap molt de greu.

L'Ann es va girar per mirar-se'l quan va sentir que ell també plorava. Li va tocar la cara una i altra vegada, amb tendresa, resseguint-li amb el dit la galta i el front, com si fos un nen.

—No passa res —va dir mentre somreia a través de les llàgrimes.

Al cap d'uns instants van tancar els ulls, abraçant-se mútuament durant una bona estona.

Quan semblava que s'havia adormit, arraulit contra el cos de l'Ann, ella es va tombar, va agafar la mà d'en Wade i se la va posar contra el pit. Ell es va despertar en notar el moviment.

—Et puc preguntar una cosa? —va dir al cap d'un moment.

A partir de la innocència del seu to de veu, de la seva certesa que hi havia coses que encara no li havia preguntat, va endevinar que un altre fragment d'ell se n'havia anat.

—Sí —va dir.

—Alguna vegada has estimat una altra persona?

—No —va dir—. És clar que no.

—Vas dormir amb algú altre abans que amb mi?

L'Ann va tancar els ulls amb força i va empassar-se saliva. Evidentment, abans en Wade sabia que ella havia estat amb altres, però ara va dir:

—No. Només amb tu —va afegir.

Ell va sospirar com si se sentís alleujat.

En la foscor, ella pensava que resultava estrany que la seva pròpia història també hagués desaparegut. Tot el que li havia passat a la vida abans de conèixer-lo, tot el que havia fet que ara estiguessin junts, se n'havia anat. L'escola, la infantesa, Anglaterra.

Per un instant, la lleugeresa d'aquesta absència va suposar gairebé un alleujament, i la mà d'en Wade contra el seu cor era en si mateixa un començament i un final, una història que els incloïa tan sols a ells dos, que començava amb les seves mans que es tocaven i s'acabava de la mateixa manera. Si fos necessari, seria capaç de viure només en aquest moment.

Pel que sabia, la Jenny també havia fugit de la memòria d'en Wade. La seva vida amb ella, amb la May i la June, el so

de les veus de les seves filles i l'última olor que feia la seva roba. Tot allò va sagnar a través de les múltiples ferides de la casa i va anar a parar en la foscor de la nit, havia fugit de la història entre en Wade i l'Ann.

El moment ja havia passat, però ella va decidir preguntar-l'hi de tota manera:

—I tu? —un xiuxiueig, amb prou feines.

—No —va dir ell suaument—, només tu.

Ella es va girar i li va fer un petó. I d'aquesta manera, van esdevenir ambdós el primer amor de l'altre.

L'endemà, en Wade va acabar d'entendre els danys que havia causat a la casa i al taller i se'n va avergonyir. Però l'Ann no li va deixar veure de quina manera això l'havia afectat a ella. Va escombrar fulles i escarabats i va penjar el paper atramosques a la cuina amb alegria. Tots dos van capturar les enormes papallones de nit en pots de vidre i després les van deixar anar. En Wade va posar trampes per als ratolins i les aranyes. El gat se'n va anar, com si hagués vingut només per la perspectiva de tenir cent portes.

L'Ann i en Wade havien fet plans per anar aquell any a visitar el pare de l'Ann a Escòcia, però després que passés això ella va cancel·lar el viatge. Li va saber greu no poder-lo anar a veure, sobretot perquè notava que s'estaven allunyant l'un de l'altre. Per telèfon ell estava tens, intentant fer broma tota l'estona. De vegades, passava el telèfon al seu germà, l'oncle de l'Ann, perquè ella hi parlés. Li sabia greu que el seu pare mai esmentés les cartes que ella li enviava, tot i que el tarannà del seu pare no tenia inclinació a parlar de coses personals. Es va prometre a si mateixa que faria servir un to més alegre a les cartes perquè el seu pare se sentís més còmode amb ella.